

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 25.—
za en mesec . . . " 2.20
za Nemčijo celoletno . . . " 25.—
za ostalo inozemstvo . . . " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . " 2.—
V upravi prejema mesečno . . . 1.70

Sobota. Izdaja:

za celo leto . . . " 7.—
za Nemčijo celoletno . . . " 9.—
za ostalo inozemstvo . . . " 12.—

SLOVENEK

Inserati:

Enostolpna petstvarica (72 mm):
za enkrat . . . po 15 v
za dvakrat . . . " 13 "
za trikrat . . . " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poročna ozemlja zavzame, osmrtne itd.:
enosolpna ne štiveta po 18 vin.

Poslano:

enostolpna petstvarica po 30 vin.
Izbija vsak dan, izveniši se-
delje in praznike, ob 5 uri pop.
Redna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6 III
Rokopisi se ne vračajo; nebrani pisma se ne
sprejemajo — Uredniškega telefona št. 74

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne branilnice avstrijske št. 24 797, ograde 28 511,
bosa hero št. 7563 — Upraviškega telefona št. 148.

Današnja številka obsega 4 strani.

Boj za zemljo.

Namen teh vrstic je opozoriti slovensko javnost na naseljevalno delo »Südmarke«, s katerim se je zopet obširno pečal njen zadnji občni zbor v Inomostu. Kajti ena glavnih napak slovenske narodne obrambe je, da še vedno omalovažuje boj za zemljo, ki so nam ga na celi črti napovedali naši narodni nasprotniki in pri katerem postopajo po sistematičnem načrtu. Ta boj omalovažujemo mi, ki bi s smotreno urejeno kolonizacijo lahko na marsikateri točki narodnostne meje lahko napade na našo zemljo uspešno odbili. Nemško delo priča, da je zadnji čas, da to svojo zamudo popravimo. Kolonizacijska akcija na Balkanu in v jugoslovanskih deželah je za nas popolnoma odveč, ker imamo tozadevno dovolj posla na lastni narodni meji.

»Südmarka« je začela s sistematičnim naseljevalnim delom na narodni meji že leta 1906., v večjem obsegu pa leta 1908. Od leta 1908. do 1913. (ekskl.) je izdala za naseljevanje 847.536 K. Vsako leto je postavila ta postavka v njenem računu in je dosegla leta 1912. številko 119.253 K 36 v. V tem to še ni nič proti vsoti leta 1913., ki je znašala nad 220.000 K. Če vse te zneke seštejemo, vidimo, da je izdala »Südmarka« za kolonizacijo od leta 1908. do leta 1914. ogromno vsoto 1.067.536 K. Kupovala je večinoma na lasten račun, v zadnjih letih pa se je začela pečati tudi s posredovanjem nakupov. Znano je, da sta zlasti št. IIj in Marenberg predmet »Südmarkine« kolonizacije. Tu je naselila 56 rodbin s 330 osebami. Od Novega leta 1913. pa je naselila v »sklenjenem ozemlju« (št. IIj, Marenberg) 8 rodbin s 44 osebami. V zmislu sklepov skupščine v Solnogradu so ustanovili pri svojih podružnicah v slovenskih krajih »odseke za obrambo zemlje«, ki obstoje v sledečih krajih Slov. Stariške: Maribor, Celje, Slov. Bistrica (s Pragerskim in Peklom pri Polčanah), Ormož, Velenje, Sichenov pri Čmureku; na Koroškem: Velikovec, Rožek, št. Peter pri Celovcu in v Kočevju na Kranjskem. Vrh tega imajo v Celovcu še poseben naseljevalni odbor za Koroško. Naloga teh odsekov je voditi razvidnico, iz katere je vsak čas razvidno, koliko posestev je v njihovem okolišu na prodaj na tudi, kje bi se mogel še naseliti kak nemški trgovec, obrtnik ali podjetnik. O vsem tem poročajo vodstvu »Südmarke«.

Že od leta 1908. se v nemških obrambnih krogih razmotriva vprašanje parcelacijske naseljevalne banke. To misel so sprožili nemški narodni sveti na Štajerskem, Kranjskem in Koroškem in zdi se, da se bliža sedaj uresničenju. Na letošnji skupščini v Inomostu je o tem načrtu obširno poročal prvi blagajnik »Südmarke« prof. Ganglitz. Banka naj deluje na narodnostni meji in pa v okolici nemških mest, ki so ogrožena od slovenskega priseljevanja. Podjetje naj ima pravno formo akcijske družbe z akcijami na imena. (Na imena zato, ker se tedaj lahko prepove v statutu prenos akcij na druge osebe.) Akcijski kapital bo znašal 4.000.000 K, od katerega se bo za prvi emitiranje akcij v znesku 2.000.000 K. Nominalni znesek ene akcije bo 400 K. »Südmarka« bo odstopila novi banki posestva in druge efekte in sprejela na ta račun 250 akcij (apports). V statutu se bo določila maksimalna dividenda 4%, »Südmarka« bo garantirala za 3% dividendo. Zato bo pa zahtevala, da bo smela banka prodajati posestva samo za lastne stroške, računajoč k temu seve tudi režijo in 4% obresti od investirane glavnice. Da se omogoči udeležba pri banki tudi onim, ki ne morejo podpisati akcije, se bo osnoval poseben rezervni fond. Tako bo pa tudi mogoče, da bo banka lahko takoj začela z uspešnim delovanjem. Pozneje si bodo priskrbeli potrebnih sredstev s hranišnimi in kontokorentnimi vlogami, oziroma tudi s povečanjem akcijskega kapitala.

Sočasno s kolonizacijo se vrši tudi industrializacija naših dežel potom nemške-

ga kapitala. Tudi na to skuša vplivati nemško obrambno delo po sistematičnem načrtu. Elektrarne na Faki, na Felberjevem otoku pri Mariboru in »Poetovio« v Ptuju imajo otvoriti novo ero nemške industrije na slovenskih tleh. Pa tudi v manjših krajih na Štajerskem nastajajo nove nemške tovarne in z njimi prihajajo nemški uradniki, profesionalisti, trgovci in obrtniki. Tako dobivajo ti kraji naenkrat nemško obilje.

Tako delajo nasprotniki in kako mi? Čas hiti in mi čakamo res resignirano, kaj nam prinese bodočnost. Trpke besede silijo v pero nad to malomarnostjo, ko imamo vendar dovolj vzroka, da delamo s polno paro in brez prenehanja. Naj se vendar že enkrat prebudi narodna vest slovenske javnosti, da storimo v zadnjem trenutku, kar se storiti da.

AVSTRO-OGRSKA.

Parlamentaren položaj.

Dne 27. t. m. so se vladne stranke dopoldne in popoldne pogajale z min. predsednikom in s Čehi, ki obstruirajo, da se omogoči deložnostno zbornice in reši začasn proračun. Konference pa niso imele zaželjenega uspeha, ker hočejo vladne stranke šestmesečni računski provizorij, češki agrarci in češki radikalci so pa le za kratkodobični začasni proračun in le pod pogojem, da se napravi v parlamentu red, oziroma da se ustvari predpogoji, ki bi omogočili deložno koalicijo s koalicijskim ministrom. V proračunskem odseku so Čehi obstrukcijo opustili in pripomnili, da bodo v zbornici nastopili s poostreno obstrukcijo. Zbornična seja je napovedana jutri, 29. t. m. ob 11. uri dopoldne. Prva točka je poročilo petičijskega odseka, druga proračunski provizorij. — Pododsek davčnega odseka je rešil dne 27. t. m. zakonski načrt o hišnorazrednem davku.

Nepričakovan preobrat v sodni razpravi proti Rusinom na Ogrskem.

V Marmoras — Szigetju že več časa razpravljajo proti Rusinom, ki so jih Mažari postavili na zatožni klop. Dne 27. t. m. so pa sodni zdravniki izjavili, da boleha obloženi Babinec in Borkanyank na bolezn dementia degenerativa, Vakarovazily pa na Imbecillitas. Državni pravdnik Illes je nato predlagal, naj se proti navedenim postopanje ustavi. Predsednik sodišča Aurel pl. Toth je na to naznanil, da se postopanje ustavi in se navedeni internirajo v bolnišnici.

Nove težave v Bosni.

Političen položaj v Bosni se je zopet poslabšal, ker so nastale difference v delovni večini. Šlo je za subvencijo 36.000 K neki stalni gledališki skupini, ki naj bi se polagoma razvila v narodno gledališče. Srbi in Hrvati so predlagali, naj se gledališče imenuje: Srbsko-hrvaško narodno gledališče, kar je bilo tudi od Srbov in Hrvatov sprejeto, mohamedanci pa hočejo »Bosensko-hercegovaško narodno gledališče«. Mohamedanci izjavljajo, da ne glasujejo za proračun, dokler se njih zahteva ne upošteva.

Velike prekmorske družbe se bore.

Kakor dereči volkovi se zdaj trgaajo za izseljenje velike prekmorske družbe. Trgaajo se predvsem za avstrijske izseljence. Leta 1912 se je izselilo 131.227 Avstrijcev in sicer čez Trst 9.062 (7%), čez Hamburg (Hapag) 32.983 (25.4%), čez Bremen (Severno nemški Lloyd) 40.955 (31.5%), čez Rotterdam 11.331 (8.6%), in čez Antwerpen 28.635 (22%) izseljencev. Na Dunaj sta prišla Ballin, glavni ravnatelj Hapage in glavni ravnatelj Severno nemškega Lloydja Heineken, kjer sta barantala za izseljenje. Ballin se je osobito zavzemal, da bi on vozil vse ogrske izseljence, a tudi Heineken je potoval v Budimpešto v tej zadevi. Med tem so pa v Parizu ustanovili nov poql paroplovnih družb, a v ta kartel niso sprejeli Hamburg-Amerika proge. Ballin je prišel na to takoj proti poolu boj in izkuša Cunardovi družbi iz-

viti izseljevalno kupčijo z ogrskimi izseljenci čez Reko. Da konkurira z Bremnom, je otvoril novo paroplovno osebno in tovarno progo med New Yorkom in pristanišči vzhodnega Sredozemskega morja. Znižal je tudi vožne cene, nakar so jih znižale tudi družbe Cunard Line, White Star Line in American Line. Ta boj med velikimi prekmorskimi družbami žel lahko izseljevanje zopet pospeši. Boj lahko dolgo časa traja, ker se bore najbogatejše prekmorske družbe.

BALKAN.

Velesile so sklenile, da bosta tako albansko posojilo kakor tudi albanska banka mednarodna. Pogajajo se še, kako visoki da bodo bančni deleži posameznih držav in o posebnih predpravicah Italije in Avstro-Ogrske pri banki. Merodajni krogi v Rimu najodločneje izjavljajo, da je izključena intervencija Avstrije in Italije v Albaniji. — Volitve v bulgarsko sobranje so določene za dan 8. marca. Bulgarsko notranje ministstvo je izdalo odlok, ki ukazuje oblastem, da morajo strogo paziti na tiste agitatorje, ki bi proti vladarju agitirali in naj jih sodno zasledujejo. V Sofijo je došel novi ruski poslanik Savinski. — Venizelos je v Berlinu sprejel tehnike ladjedelnice Vulkan, ki gradi novi grški dreadnought. Šlo se je za to, da se pospeši zgradba, ker nakupuje Turčija nove vojne ladje. Venizelos je v Berlinu zaslišal tudi profesorja Kaverja, ki je izdelal načrte za zgradbo solunskega in pirskega pristanišča. Grška vlada je ukazala, da naj se še enkrat poudari dohodki in izdatki nameravene pristanišča v Kavalli, predno dovoli, da se izvedejo tam nameravane pristaniške zgradbe.

Dnevne novice.

+ Poslanec Gostinčar — član obrtnega sveta. Minister za javna dela je imenoval državnega poslanca Josipa Gostinčarja članom obrtnega sveta na Dunaju — namesto pokojnega dr. Ign. Zitnika.

+ Dr. Rostohar in »Narod«. Dr. Rostohar se je moral »Narodu« nekaj zameriti. Sicer se natančno ne ve, kako in kaj. Najverjetneje zato, ker dr. Rostohar, s katerim se mi sicer docela ne strinjamo, samostojneje misli, kakor to svobodni selni despotje pri »Narodu« prenežajo. Naj bo kakor že si bode, toliko je gotovo, da je »Slovenski Narod« dr. Rostoharja nelep pustil na cedilu v času, ko so ga njegovi liberalni nasprotniki najbolj grdo napadali po časopisu. Če pomislimo, da imajo rezne ženske pri »Slovenskem Narodu« kar pol lista na raznelo in da se zanje pri »Narodu« tako tople zavzemajo kakor se za nobenega svojega pristaša, potem pač mnogo pomeni postopanje »Slovenskega Naroda« napram dr. Rostoharju, katerega so lahko prištevali k svojim najboljšim pristašom. Neže domnevanje, da se je moral nekaj posebnega zgoditi, nam potrjuje tudi okolnost, da »Narod« od časa do časa priobčuje novice sicer po vsebini strahovito puste, pa očitno naperjene proti dr. Rostoharju. Tako n. pr. je »Narod« pred kratkim časom porabil neko notico praškega »Časa« proti dr. Rostoharju in se pri tem zavzemal za lileščevo jugoslovanstvo, češ, sedaj je dokazano, da lilešči in samo lilešči pametno misli o jugoslovanstvu vprašanju. Svoje stališče k jugoslovanstvu smo že svojčas označili, zato se ne mislimo tu z nikomur prerekati. Kolikor poznamo dr. Rostoharjeve nazore o jugoslovanstvu, pa moramo pripomniti, da niti približno niso taki in tako napačni, kakor jih predstavlja »Narod«. Ali v resnici ne vedo pri »Narodu«, kaj dr. Rostohar piše v »Napredni Misli«, ali pa vedo in namenoma s popačevanjem njegovih nazorov delajo le reklamo za megleni lilešči ilirizem. To vprašanje pa si naj le dr. Rostohar in »Slovenski Narod« razrešita, mi postavimo tu samo vprašanje, kako nelojalno zna »Slovenski Narod« postopati proti najboljšim ljudem svoje stranke, ako si upajo imeti v kakem oziru svoje mnenje. Tako kakor dr.

Rostoharju se je doslej godilo še vsem, ki so se kdaj trudili za liberalno stranko.

+ Škodljivci kranjske dežele zavrnjeni. Trojica: Taussig—Pavšler—Slovenski Narod premišlujejo samo, kako bi kranjsko deželo oškodovali. C. kr. poljedelsko ministstvo je zavrnilo pritožbe proti razsodbi deželne vlade in je podelilo kranjski deželi koncesijo za zgradbo elektrarne na Završnici. Seveda sta se Taussig in Pavšler pritožila na c. kr. upravno sodišče in sta še celo zahtevala, da mora njuni pritožbi ministstvo prisoditi odločilno moč, to se pravi: da bi morala dežela ustaviti zgradbo, dokler bi se tema plemenitima patriotoma ljubilo kovati pritožbe. Poljedelsko ministstvo je pa njuno zahtevo odbilo, ker nima ne Pavšler ne Taussig pri deželni elektrarni ničesar iskati. Ko bo upravno sodišče sodilo o praznih ugovorih Pavšlerjevih, bo deželna elektrarna najbrž že tekla. Pavšler, s pravico revnih, ki vlaga pritožbe na c. kr. upravno sodišče, je za sodišče gotovo ravno tako interesantna prikažen, kakor »Slov. Narod«, ki pobija deželno pridobitno podjetje v službi tujcev, za kranjske davkoplačevalce...

+ Koliko nas je Izmael Kemal beg veljal. Izmael Kemal beg je bil svojčas poslanec mesta Valone v turški zbornici. Ko se je proglasila neodvisnost Albanije, je padlo nanj milostno oko našega zunanega ministra grofa Berchtolda, ki ga je napravil za šefa provizorične vlade. V to svrhu je dobil od avstroogrškega erarja za prve potrebe 300.000 K. »Lloydova« ladja, ki je bila nalašč za to najeta, da tega imenitnega moža s svojimi tovariši prepelje iz Trsta v Valono, pa nas je stala sama 12.000 kron. Pri vsem tem pa je bil ta Izmael Kemal beg velik slepar, kakor jih ni veliko pod nebeškim solncem. Doglalo se je namreč, da se je ta mož, ki je imel po nalogu grofa Berchtolda varovati neodvisnost Albanije, pogajal z Grki, ko so ti oblegali Janino in je končno za par deset tisoč zlatnikov dosegel, da so Albanci, ki so branili Janino — bilo jih je 12.000 — dezertirali, vsled česar so bolj zviti nego hrabri Grki mesto lažje v pest dobili. Ko je prišel v Albanijo znani vojvoda Montpensier pogledat, če ne bi mogel on dobiti albanske krone, mu je Kemal beg delal najlepše komplimente, dokler ni dobri vojvoda postenil temu čestitemu možu v žep nekaj tisočakov. Zdaj pa je Kemal beg, ki je bil tudi pri koncesiji avstrijskološki banki, ki je zdaj predmet protestom ostalih velesil, veliko zasluzil, moral demisionirati, ker se je mož vezal končno še z Mladoturki proti lastni vladi! Koliko je za to dobil, ni znano, kakor tudi ne, koliko so stali skupni vzdrževalni stroški, ki smo jih mi za tega tička trpeli.

+ Orlovka organizacija na Štajerskem. Martin pri Slovenjem gradu. Pri nas se je pretečeno nedeljo 25. januarja ustanovil telovadni odsek »Orele« za Mislinjsko dolino s središčem v Smartnu. V dolgem poljudnem govoru je g. predsednik dr. Verstovšek razložil pomen in veliko potrebo te mladeniške organizacije. Poslušalcev je bilo prav mnogo, večina mladeničev, tudi iz drugih župnij; hvalevredno pa so se udeležili tudi očeeje in gospodarji. Z vidnim zanimanjem so šle poslušalcem govornikove besede res k srcu. Delo je začeto, treba ga je zdaj le še vztrajno nadaljevati.

+ Tiskarski štrajki in avstrijska tiskarska obrt. Z dežele. Pred kratkim ste v »Slovenec« omenili, kako konkurenco delajo že sedaj nemške tiskarne avstrijskim tiskarnam, ker imajo tamkaj tiskarne nižji tarif. Kako resnično je to! Za božične praznike sem naročil v Berlinu tri knjige: »die Wunder des Himmels«, »die Wunder des Meeres«, »die Wunder der Unterwelt« — geologija. Moram priznati, da sem se zavzel, kako more knjigarna taka lepa dela po tako slepi ceni oddajati! Prva knjiga ima osemsto strani, lep močan papir, krasne ilustracije in ta lepa vezava — res kras za vsako salonsko mizo! In vee to za tri marke ali 3 K 60 vin! Pri nas bi stala taka knjiga 10 do 12 K. Isto velja tudi o drugih dveh knjigah. Ne vem,

ali naj računam to vsoto na krasno vezavo, na toliko papirja ali na tisek? Zato smatramo sedanjost stavko tiskarjev neopravičeno in velja v prvi vrsti četudi le posredno — nam občinstvu. To je gotovo, da bodele morali lastniki tiskarn izdelke podražiti. Ti pa so že sedaj neprimerno dražji nego oni iz raja. Zato bomo deželani prav radi potrpeli, četudi še dalj časa ne prejemamo naročenih kmetijskih in drugih listov.

— **Zveza kranjskih mlinov** v Ljubljani vabi gg. člane na redni občni zbor, ki se vrši v sredo 4. februarja t. l. ob 1. uri popoldne v prostorih restavracije »Novi svet«, Marije Terezije cesta. Na dnevnem redu so sledeče točke: Nagovor predsednika, poročilo tajnika, poročilo blagajnika, volitev odbora in raznoterosti.

— **»Kmetovalec«** uradno glasilo c. kr. kmetijske družbe kranjske ne more iziti zaradi mezdnega gibanja med črkostavci. Imenovana družba objavlja to vsled mnogobrojnih reklamacij ter prosi vse družbene ude in naročnike potrpljenja. Kakor hitro prične tiskarna delati, se izdajo naknadno vse zaostale številke.

— **Knezoškofijski gimnazij** v št. Vidu je podeljena pravica javnosti, kakor tudi pravica za zrelostne izkušnje in izdajanje državnoveljavnih maturitetnih izprijčeval.

— **Pletarski tečaj** na Grmu. Na kmetijski šoli na Grmu se vrši ta teden tečaj za pletenje košev, katerega se udeležujejo učenci letne šole in II. tečaja zimske šole. Tečaj vodi c. kr. strokovni učitelj Jožef Baran iz Ljubljane.

— **Promocija.** Te dni je bil na dunajskem vseučilišču promoviran za doktorja bogoslovja preč. g. Vasilij Laba, duhovnik grško-rimskega obreda lvovske nadškofije. Imenovani gospod je velik prijatelj Slovencev; za svojega bivanja na Dunaju se je z največjim veseljem udeleževal slov. službe božje.

— **Naša konsumna društva** nimajo vsa vžigalica »v korist obmejnim Slovincem«. Člani, tu odločno posežite vmes! Zahtevajte povsod naše vžigalice in ne pustite si nikjer vsiljevati drugih vžigalic.

— **Vprašanje društva.** Koliko je slovenskih društev, ki kolekujejo svoja naznanila listom z narodnimi kolkami, a kljub temu zahtevajo od časopisov, da slovensko javnost obveščajo o njihovem gibanju?

— **Katoliško politično društvo za selško dolino.** Na Svečnico popoldne je v društvenem domu občni zbor katol. pol. društva za selško dolino. Obenem bo govoril g. poslanec Demšar o gozdarstvu in kupčiji z lesom.

— **Novice iz Leš.** Palovčani so postali v novem letu tako napredni, da so se odločili za napravo vodovoda in za ustanovitev podružnice gasilskega društva. — Po zimi imamo tudi v Lešah gladko cesto in polno sankacev. — Dr. Lampetovega predavanja na Brezjah smo se tudi Lešani udeležili.

— **Proti pijančevanju.** Okrajno glavarstvo v Kranju je izdalo za novo leto umešno in posnemano vredno odredbo proti šnopsu. V vseh krajih okr. glavarstva je prepovedano v vseh lokalih točiti žganje ob sobotah in dnevih pred prazniki od 5. ure popoldne do 5. ure zjutraj prihodnjega ponedeljka, oziroma dneva po prazniku. Za žganjetoče v mestih in trgih ta določba velja z razliko, da smejo ob nedeljah in praznikih od 7. do 10. ure dopoldne točiti žganje boljše vrste (likerje). V kavarnah smejo od sobote, oziroma dneva pred prazniki do ponedeljka, oziroma dneva po prazniku točiti le žganje boljše vrste. Kakor se vidi, je odlok okr. glavarstva naperjen predvsem protu »gerušu« in sorodnim pijačam. Glede izletnikov in turistov prepoved ne velja. Toda je strogo ukazano, samo tem postreči, sicer se lahko kaznuje z izgubo koncesije. Na šnopsarje je ta odredba uplivala kakor kropa; pametni ljudje jo pa pozdravljajo. Ali bi ne bilo dobro, če bi tudi radovljiško in kamniško glavarstvo nastopilo tako pot?

— **Mojstranska cementna tovarna** je svojo tovarno v Bakru za 600.000 K prodala cementni družbi »Adriatica«.

— **Komendator Petek umrl.** V nedeljo 25. januarja je bil pokopan g. komendator Petek na Reberci pri Železni Kapli. Rajni je bil spoštovan duhovnik, kn.-šk. svetovalec, častni občan belske občine, načelnik okrajnega šolskega sveta v Železni Kapli in odbornik občine Bela. Znan je bil kot silno odločen, jeklen značaj in narodnjak. Star je bil šele 64 let, in ker je bil sicer orjak po telesu, nihče ne bi bil pričakoval tako nenadne smrti. Zdravniki bi ga bili morali operirati, ker se mu je nabiral eksudat, pa je prej umrl. Previden je bil s sv. zakramenti za umirajoče. Pri pogrebu je bila velika množica občinstva in veliko duhovnikov. Pridigoval je mil. g. prošt Matija Randl, in kondukt je vodil mil. g. prošt Gregor Einspiller. N. p. v m.!

— **Slovensko gledališče v Mariboru.** V nedeljo dne 1. svečane 1914. ob pol 8. uri zvečer se vrizorite dve eno-

dejanki, veseloigri: »V medenih dnevih« in »Fred«. To ste dve jako zabavni igri. Nato bo predpustnica v veliki dvorani.

— **Zičin na Brodu.** V Brodu na Savi je Stefan Neubauer, vnuč tamošnjega lekarnarja Matijeveča, slednjega doma napadel in smrtnonevarno ranil, tako da ni veliko upanja, da bi okrevaj. Matijeveč je svojemu vnuuku izkazoval vedno le dobrote.

— **Pretep s pionirji** v Krčevini pri Ptuj pred mariborskim okrožnim sodiščem. Dne 16. nov. 1913 so se v gostilni pri Postraku v Krčevini stekli pionirji s civilisti, ki so pionirje pretepli in jih več nevarno ranili. Okrožno sodišče v Mariboru je zato prisodilo 27. t. m. gostilničarju Fr. Postraku petmesečno, posestnikovu sinu Cirilu Ribiču trimesečno, Simonu Pavku štirimesečno, Jožetu in Martinu Erjavcu trimesečno ječo, dvamesečno ječo pa Jakobu Vrečarju, Antonu Simoncu, Ignaciju Postraku in Jožetu Klajderiču, štirinajst dnevi zapor pa Petru Šalkoviču.

— **Zmrznila** je pri Konjicah 79letna Marija Lederleitner.

— **Iz Baderne.** Gospodarsko društvo v Baderni je končno vendar prišlo do svojega cilja in sicer, našlo je živo vodo. Naravnost požrtvovalno je pomagal k temu nadinženir Pick, vodja hidrografičnega oddelka pri c. kr. deželni vladi v Ljubljani. Še meseca septembra 1913 je imenovani prišel sem s sedmimi člani društva za raziskavanje jam, ki so preiskali v okolici več jam z namenom, da najdejo vodo, a žal niso imeli uspeha. Gospoda nadinženirja pa kljub temu ni dobra volja in požrtvovalnost do svojega bližnjega zapustila, ter si je našel drugo pot. Obrnil se je do svojega kolega, inženirja Purchalla v Celovcu, ki je poznan kot eden najboljših raziskovalcev podzemskih voda. Dne 28. dec. 1913 sta prišla oba imenovana gospoda iskat vodo in sta jo res našla. Pri tej priliki sta sestavila približno sledeči zapisnik: Na prošnjo Gospodarskega društva v Baderni je današnji dan znani raziskovalec podzemskih vodnih tokov s svojo takozvano »Wünschelrute« (slovensko bi se lahko imenovalo »šibica želja«) preiskal okolico v Baderni. Tej raziskavi sta prisostovala gori imenovani nadinženir Pick in Josip Sečko, tajnik Gospodarskega društva v Baderni. Že na cesti v Baderni je imenovana »šibica želja« pokazala močan podzemski tok v smeri proti jugu. Za tem tokom je šel g. inženir tako dolgo, da je njegovo smer natančno preiskal. Tok drži od izhoda proti zahodu, je širok 3 do 4 m ter je v eni dolini približno 50 m globoko pod zemljo. Oddaljen je od Baderne kakih 700 m ter so ga zaznamovali z rudeče pobarvanimi kolci. Ta močan studenec teče najbrž deloma skupaj v morje, deloma pa izvira v majhnih studencih iz zemlje. S tem je Gospodarsko društvo storilo na lastne stroške predpripravo za vodovod in delo, ki bi ga že zdavnaj bili morali storiti istiski poslanci. Če je sploh kje podpora za vodovod na mestu, je tukaj gotovo, ker ni 1 km daleč okoli nobenega studenca. Predpriprave so nam napravili naši bratje na Kranjskem, več pa ne morejo storiti. Upamo, da sedaj tudi naši merodajni faktorji storijo svojo dolžnost. Izrekamo torej najtoplejšo zahvalo nadinženirju Picku, inženirju Purchalli in njegovi ekscelenci baronu Schwarzu, ki nam je tudi pri vsem tem delu šel na roko. — Eden iz Baderne.

— **»Vse po pet krajcarjev«** je razglašal na semnju v Logatcu nek kramar. Orožnika je to tako zbudilo, da je moža naznanil, ker se je mesto po 10 vinarjev blago dobilo 5 krajcarjev in okrajno glavarstvo je kramarja obsodilo na 5 K globe. — Ta »hudodelec« naj drugič svoje blago razpečava po »goldinarju« ne po dve kroni in če tudi zaradi tega kaznovan na 5 K, pa naj on državo toži, zakaj ima v prometu goldinarje ne pa enoto kron.

— **Slovensko gledališče v Celovcu.** Slovensko kršč. soc. delavsko društvo uprizoni v nedeljo 1. februarja ob 4. uri popoldne petdejanke »Na Osojah« pomagaj.

— **V znamenju nemške predrznosti** v koroškem vilajetu. Neka ljubljanska zavarovalnica nam poroča: Te dni smo poslali vsoto denarja po nakaznici, na kateri je bil naslov tako-le označen: Naj prejme g. I. K. Incelna vas, Galicija, Koroško. A nakaznica je priromala čez nekaj dni prav pošte nazaj v Ljubljano, kakor nedostavljiva. In vendar je v vasi Galicija na Koroškem prav takšen c. kr. poštni urad kakor v Šiški pri Ljubljani in prav tako na slovenski zemlji. Ali ker nismo napisali: An Herrn I. K. Enzelsdorf, Gallizien, Kärnten, je predrzni pangermanček nakaznico kar zavrnil. Koroški hajlovci menijo, da nas bodo na ta način prisilili, da bomo pisali naslove edino v nemščini. Kakor hitro se nam še kaj takega pripeti, bomo napravili potrebne korake na pristojnem mestu, da bo dotični nemški izzivač vedel, da imamo Slovenci isto pravico pisati slovenske naslove kakor Nemci nemške.

— **P. Pohl ponesrečil.** P. Pohl S. J., pridigar v celovski stolni cerkvi, je na

stopnicah v celovski bogoslovni tako nesrečno padel, da si je zlomil obe nogi. Prepeljali so ga v sanatorij »Marija«.

— **Levo roko** si je zlomil č. g. župnik pri Sv. Jeri na Koroškem, Ivan Neubauer. Izpodrsnilo mu je na ledeni poti.

— **Mrtvoud** je zadel v nedeljo v Beljaku ženo strojnega mojstra Ivana Tichyja na cesti. Žena je umrla.

— **Samoumor neznanke** v celovski okolici. Na cesti v št. Vid je neka gospoška oblečena ženska skočila v reko Glino in se vtopila. Ni še znano, kdo da je.

— **Težka nezgoda pri operaciji.** V tržaški bolnici so nekega otroka na očesu operirali. Pri tem pa se je slučajno maska pri narkozi in z eterjem namočen bombaž vnela in se je otrok tako opekel, da je v treh urah umrl. Seveda se je uvedla preiskava.

— **Umr** je na Opčinah pri Trstu gosp. Simon Ukmar, žel. čuvaj v pok., oče veleč. g. Jak. Ukmar, veroučitelja na državni gimnaziji v Trstu.

— **Defraudacije pri reški občini.** Policija na Reki je te dni odstopila akt proti bivšemu ravnatelju mestnega davčnega urada Antonu Ravasiniju in kontrolorju istotam Ivanu Butkoviču, ki bosta obtožena defraudacije, potvorbe javnih listin in zlorabe uradne oblasti.

— **Višji oficijal** pri okrajnem sodišču v Opatiji Volovski je postal kancelijski oficijal Hugo Vončina.

— **Vojaško brigadno sodišče** pride baje v Gorico in se nastani na Gradu.

— **Novi vojaški kazenski red** se uveljavi dne 14. julija. Pri deželni brambi je zanj že vse pripravljeno, v armadi pa še ne.

— **Senzacionalna aretacija v Osjeku.** V Osjeku so aretirali uglednega meščana stavbenika Franca Jelineka, ker so zaprti morilci veleposelnika Zimmerja izjavili, da jih je k umoru nagovoril Jelinek in da se tudi uropani denar nahaja pri njem.

— **Šolska imenovanja na Hrvaškem.** Za ravnatelja na bjelovarski gimnaziji je imenovan tamošnji profesor in začasni upravitelj dr. D. Trbojevič, za ravnatelja na senjski realni gimnaziji pa je imenovan tam. profesor in začasni upravitelj Ernest Paschera.

— **Hrvaška služba božja na Dunaju.** Dne 31. t. m. se na Dunaju vrši glavni občni zbor »Društva sv. Jeronima za hrvaško službo božjo na Dunaju« v restavraciji I. Bouschi, VI., Capistrangasse 12 ob 8. uri zvečer. Dopisi na društvo se pošiljajo pod naslovom: Dunaj, I., Augustinerstrasse 7, II.

— **Nesreča na cestni železnici v Zagrebu.** Dne 25. t. m. sta v Zagrebu trčila skupaj dva voza cestne železnice; sprednji del enega voza je bil popolnoma strtl in vodja smrtnonevarno poškodovan. Med pasažirji je le neka žena dobila lahko poškodbo.

— **Umr** je v Križevcih Mirko pl. Horvat, oče msgr. dr. Karla Horvata.

— **Občinske volitve** v šibeniku se vrše dne 16. in 26. marca.

— **Imenovanje v dalmatinski politični službi.** Dvorni svetnik pri zadrskem namestništvu grof Tuha je postal podpredsednik namestništva.

— **Podražanje flanel** in barhenta. Pri zadete avstrijske tvrde so sklenile zvišati cene flanelam in barhentom vseh vrst za 2 do 5 vinarjev pri metru.

— **Podražen liker** in ocet. Zadruga izdelavalcev likerjev in oceta je sklenila, da povisa glede na povišanje davka na žganje cene vsem likerjem in žganju za 20 do 40 vin. pri litru.

— **1100 let** je minilo danes dne 28. januarja 1914, odkar je umrl v Aachenu Karol Veliki, ki je podjarmil pod germanski jarem tudi Hrvate in Slovence.

— **Nesreča na progi med Liko in Hanica Vrata.** Na železniški progi Reka—Zagreb je metalo med Liko in Hanica Vrata več delavcev sneg. Radi mraza so imeli čez ušesa potegnjene kučme in niso opazili tovrstnega vlaka, ki je dva delavca povozil. Delavcu Kostiču je vlak odrezal glavo.

Ljubljanske novice.

— **Ij Oddaja zgradbe mostu sv. Jakoba v Ljubljani.** Kakor čujemo, se je zgledalo za zgradbo šentjakobskega mostu nenavadno veliko število kompetentov iz vseh krajev. Dasi imamo dovolj sposobnih in rečnih tvrdk, ki bi izvršila enaka dela, ako ne bolje, vsaj tako dobro, kakor vsaka druga tvrdka, vendar se oddajajo vse večje zgradbe vedno tujcem. Ker so zadnji čas zelo slabi zaslužki, bi bila dolžnost c. kr. dež. vlade skrbeti za to, da se podpira domača podjetja, ki ne mimo grede, ampak stalno tu plačujejo davke. Vsekako opomba vredno je tudi to, da naš podjetnik ne dobi v drugi deželi nikakega dela, pa bodi njegova ponudba med vsemi kompetenti najnižja.

— **Ij Vstopnice** za veleznimivo burko s petjem »Lumpacij Vagabunde«, ki jo uprizoni Rokodelsko društvo na sve-

čnico ob 5. uri popoldne v Ljudskem domu, se dobe v predprodaji v Katoliški bukvarni.

— **Ij Seja Zveze Orlov in Kranjske zveze** se vrši jutri v četrtek točno ob 6. uri zvečer v posvetovalnici K. T. D., I. nadstr.

— **Ij Slov. gospodarsko izobr. društvo za Krakovo** in Trnovo vabi na javno predavanje g. dr. Lovro Pogačnika, ki se vrši jutri v četrtek ob pol 8. uri zvečer v društvenih prostorih v Cerkveni ulici št. 11.

— **Ij Šentpetersko prosvetno društvo** v Ljubljani vabi k skiptičnemu predavanju, ki se vrši v četrtek dne 29. t. m. ob pol 8. uri zvečer v društvenih prostorih. Predava č. g. dr. Valjavec.

— **Ij Družabni klub** ima danes v sredo svoj zabavni večer na verandi hotela »Union«. Začetek ob 8. uri, konec ob 11. uri. Prosi se zato točne udeležbe. Venček družabnega kluba se bode vršil v soboto dne 7. februarja in se bodo razposlala vabila prihodnje dni.

— **Ij Znanstveni večer »Leonove družbe«.** — V četrtek 29. t. m. ob 8. uri zvečer v posebni sobi točilnice hotela Union (»Rožce«) referat kanonika dr. Jos. Grudna o srednjevških županij. — V mesecu februarju se vršita še dva večera in sicer 12. februarja dr. Ivo Pregelj: Romantika in moderna literatura ter 19. februarja dr. Jos. Mal: Pripadnost Reke in Istre h Kranjski. Gostje vsakokrat dobrodošli.

— **Ij Ski tečaj** v Ljubljani. Deželna Zveza za tujski promet in turistikto na Kranjskem naznanja, da priredi najbrže na izrecno željo mnogih na novo priglasi in teresentov, drugi 14 dnevnih popoldanskih ski kurz v Ljubljani, pod vodstvom dosejanega voditelja g. Rud. Badiure. Kurz bo obstojal iz dveh oddelkov in sicer: do 1. do 1/2 4. ure popoldne traja vezbanje začetnikov, nato sledi mali izlet (prehod čez Golovec, Šišenski vrh, Rožnik itd.) absolventov prvega kurza, da se prilagode in izpolne v krmarjenju v težjem gorskem terenu. Vsi cenj. novi interesenti in udeležence ski kurza se naprošajo, da se v svrhu raznih pojasnil in event. skupne naročbe smuškega orodja in oprave sigurno sestanka udeležijo dne 29. t. m. ob 4. uri popoldne v pisarni Tourist-Office Deželne zveze za tujski promet in turistikto, Miklošičeva cesta št. 6.

— **Ij Ivan Hribar** v Belgradu. »Srbobran« poroča: Ivan Hribar, ki se je nekaj dni v Belgradu mudil, se je v ponedeljek v Ljubljano vrnil. Ivan Hribar stoji na čelu neke družbe, ki snuje v Belgradu veliko banko in zavarovalnico.

— **Ij Ogenj** v ljubljanski okolici. Hiša vdove Marije Zaletel po domače pri Lavičniku v Stanečah je danes dopoldne pogorela. Vnelo se je pri dimniku. Gasilci iz Gamelj, Vižmarij in št. Vida so bili takoj na mestu ter so rešili bližnje s lamo krite hiše.

— **Ij Umrli** so v Ljubljani: Fran Kotar, sin postrežnice, 1 mesec. — Andrej Šefic, sin zidarskega pomočnika, 9 tednov. — Marija Mlinar, gostilničarjeva vdova, 75 let. — Matija Kapinja, posestnik, hiralec, 36 let. — Marija Merdavs, zasebnica, 24 let. — Martin Jenko, berač, 66 let. — Marija Gabrijelčič, zasebnica, 75 let.

— **Ij Nagla izprememba temperature.** Včeraj dopoldne smo se zavijali v kožuhe in je kazal toplomer nad 14 stopinj C. pod ničlo Popoldne pa se je že videlo, da se sili južni veter, ki je zvečer že tako prodrl, da je kazal toplomer že 2 stopinji C nad ničlo. Ta nenadna izprememba temperature je vplivala toliko na vreme, da smo danes zjutraj stopili na novo snežno odejo. Ker je sneg južen, bode zopet trpel telefon, električna železnica je zjutraj omejila promet na progo Vodmat — glavni kolodvor, ker je bil za ostalo progo pre slab električen tok.

— **Ij Konj poginil.** Danes ob 1/2 11. uri dopoldne je na Kongresni trg pripeljal izvošček Novak z vozom št. 41. kjer mu je konj nenadoma padel in poginil. Zival so pogrnili z odejo ter poklicali konjača, da jo je naložil na voz in odpeljal. Radovednežev se je bilo nabralo takoj celo gručo.

ODPRAVA POSTAVE PROTI JEZUITOM V NEMČIJI.

Nemški zvezni svet se bodči mesec posvetuje o predlogu glede na odpravo postave proti jezuitom v Nemčiji. Nemške države so se zadnje tedne o tem vprašanju že pogajale.

PORTUGALSKA KRIZA.

Potrjuje se, da je ministrstvo že 24. t. m. demisioniralo na željo predsednika de Arriaga, ki hoče sestaviti koncentracijsko in pomirjevalno vlado. — Kongres je izjavil, da med postavodajalno in eksekutivno oblastjo ni konflikta in da sedanja vlada postavno zastopa večino parlamenta. — O bombni eksploziji na Carmoscesti v Lizboni je bilo 10 oseb ranjenih.

NA ANGLEŠKEM STAVKA DO 100.000 DELAVCEV.

15.000 stavkujočih nakladalcev premoža je pozvalo 12 delavskih zvez stavbne obrti, da naj stavkajo. Listi poročajo, da je 27. t. m. že stavkalo 100.000 delavcev. Obrati, ki zato počivajo, so vredni 200 milijonov kron. Radi mrza se delodajalci že z delavci pogajajo. 18 stavbnih strokovnih društev v Londonu in v provinci je priporočilo svojim članom, da naj stavkajo.

Društva.

— Sv. Florjan pod Bočem. Dne 2. februarja se bo pri nas ustanovila dekliška Marijina družba. Ob enem bo zborovanje dekliške in mladeniške zveze. Govori dr. Hohnjec.

— Slov. Bistrica. Dne 8. febr. bo pri nas občni zbor izobr. društva. Govori urednik Žebot.

— Vransko. Izobr. društvo ima svoj občni zbor dne 2. febr. po večernicah. Pridite!

— Rečica ob Savinji. Dne 1. in 2. febr. po večernicah priredi naše izobr. društvo veselico. Vrstijo se mladeniči in dekleta. Obiščite nas oba dneva sosedu in domačini. Za zabavo bo poskrbljeno. Dne 1. febr. predstavljamo vesloigro »Čevljar«, 2. febr. pa igro »Oh ta Polona« in »Prisiljen stan zaničevan«.

— Sv. Frančišek Ksaverij. Katol. bralno in izobr. društvo bo imelo občni zbor v nedeljo dne 1. febr. po večernicah pri Martinovcu. — Sledi kratka igra za ude vstopnine prosta.

— Zreče. Dne 1. febr. po večernicah v dvorani g. Kračuna vprizori Dekl. zveza zanimiv igrokaz. Sodelovali bodo tamburaši in okoli trideset pevcev. Vsi prijatelji poštenega veselja so prijazno povabljeni.

— Dekliška zveza v Cirkovcah je priredila v nedeljo 25. t. m. predstavo »Fabiola in Neža«.

— Ruše. Podravska podružnica slov. planinskega društva vabi svoje člane na 14. občni zbor, ki se vrši dne 8. svečana ob 2. ozir. 3. uri popoldne v gostilni g. Jožefa Muleja v Rušah po običajnem dnevnem redu.

— Kamnica pri Mariboru. Naša hranilnica in posilnica vrlo deluje. Že prvi uradni dnevi so pokazali, da je bil zavod potreben. Domače ljudstvo pridno nosi svoj odvisni denar v domači denarni zavod. Upanje je, da se bo posilnica tekom časa lepo razvila in bo močna predstraža pred Mariborom. Le mariborski liberalci v »Narodnem domu« pravijo, da je naša posilnica nepotrebna. Ti gospodje bi menda radi, da bi naše dobro slovensko ljudstvo samo njim in v njih zavod nosilo svoje prihranjene novčice.

— Kmetijska podružnica Sv. Jurij v Slov. goricah bo priredila tekom mesca februarja 1914 tridnevni kmetijski knjigovodstveni tečaj. Zato vabi svoje ude, kakor ude sosednih kmetijskih podružnic, da se tečaja udeležijo. Pogoji so: Udeleženci tečaja morajo biti posestniki, ali njih sinovi, posestnice, ali njih hčere. Prednost imajo tisti posestniki, ki že sedaj plačujejo osebno dohodnino, ali jo bodo v doglednem času plačevali. Zavežejo se, da v lastnem interesu skozi tri dni poslušajo poduk ozir. predavanje, od 8.—12. ure popoldne in od 1. do pol 5. ure popoldne. Vsak udeleženec plača 2 K, za tiskovine in knjige, ki se pri tečaju rabijo. Kdor se hoče udeležiti tečaja, naj se oglasi pri kmetijski podružnici ustmeno ali pismeno, do konca januarja. Čas tečaja se bo oglašenim naznanil pravočasno.

— Št. Vid pri Grobelnem. Dne 6. t. m. smo pokopali mlado 18letno deklico Rožo Žogan. Bolehala je več let na sušici — a bila je ves čas popolnoma udana v voljo božjo. Sveti ji večna luč!

Živinozdravniška samopomoč.

Zdravljenje živine ni samo stvar živinozdravniška ampak tudi važna zadeva naših živinorejcev. Premnogo je takih slučajev pri živini, katere mora živinorejec sam zdraviti. To vidimo posebno v nujnih slučajih, kadar je sila, kakor n. pr. pri nevarnih in naglih napadih, pri težkih porodih,

pri ponesrečenjih itd. Samopomoč je potrebna pa tudi pri lažjih slučajih bolezni in pri boleznih naše male živine. V vseh takih slučajih je pomoč živinozdravniška ali preveč oddaljena ali pa predraga.

Živinozdravniška samopomoč je tako potrebna in opravljena v takih slučajih, kakor je potrebna samopomoč pri človeških boleznih in nesrečah. Kam bi pa prišli zunaj na kmetih, ako bi morali za vsak slučaj bolezni klicati zdravnika? Le pomislimo malo položaj našega živinorejca zunaj na deželi in lahko se kmalu uverimo, da mora vsak živinorejec umeti nekoliko živinozdravništva, da si lahko pomaga v nujnih slučajih, pa tudi v takih slučajih pri živini, ko se ne izplača klicati živinozdravnika.

Obžalovati le moramo, da je ta samopomoč nezadostna in povsem pomanjkljiva. Kolikor bolj napreduje naša živinoreja, toliko bolj se zavedamo tega. Povsod se kažejo zaradi tega težnje, da bi se tudi v živinozdravniški stroki kaj več naučili. V resnici vidimo po drugih deželah, da so v tem pogledu pred nami in da si znajo pri živini bolj pomagati kakor si znamo pri nas.

Res je sicer, da se bo z izpopolnitvijo živinozdravniških mest dalo tudi pri nas izboljšati živinozdravniške razmere po deželi, ali s tem se še zmeraj ne bo odpravila potreba živinozdravniške samopomoči, ki ostane slej ko prej povsod potrebna. Zato pa moramo pozdravljati vse korake, ki merijo za tem, da se tudi pri nas izboljša živinozdravniška samopomoč.

Z živinozdravniškimi knjigami — in naj so še tako dobre — ne bomo tega dosegli. Tudi predavanja o živinozdravništvu, dasi so sama na sebi prav dobra, ne morejo samopomoči zadostno izpopolniti. Kaj se pa hoče v eni ali dveh urah povedati in pokazati! Zato smo lahko hvaležni, da so se v zadnjem času upeljali praktični tečaji za najnujnejšo samopomoč. V teh tečajih se imajo kmetijski mladeniči vsaj toliko naučiti, da znajo sebi in sosedom pomagati, kadar je sila. Ti tečaji so za izboljšanje živinozdravniške samopomoči največjega pomena in zato se mora vsakemu, kdor ima količkaj čuta za interese naših živinorejcev čudno zdeti, da se jim nasprotuje od strani, ki bi morala položaj našega kmeta v tem oziru najbolj umevati in najbolj uvaževati.

Če se za pomoč pri človeških boleznih prireajo tečaji in stori vse, da se v slučaju potrebe lahko in hitro pomaga, je povsem opravljeno in potrebno, da se tudi za izboljšanje živinozdravniške samopomoči kaj stori in na ta način varuje posestnika pred nesrečami, ki ga danes le prepočastokrat zadenejo, edino le zaradi tega, ker si sam ne zna pomagati, živinozdravniška pomoč je pa preveč oddaljena ali pa za naše maloposestniške in maloživinorejske razmere predraga.

Po svetlu.

Ruski mornarji vrgli v morje svojega tovariša. V Sirakuzi so vrgli ruski mornarji z ruske oklopnice »Oleg« v morje nekega ruskega mornarja. Moža, ki je nevarno ranjen, je potegnil neki laški mornariški častnik iz morja.

Bogastvo novorojenega princa Napoleona. Princ Napoleon bo eden najbogatejših knezov na svetu. Po svoji materi, belgijski princezini, bo dobil veliko premoženje, poleg tega bo dedič po stari teti bivši mehikanski cesarici Karloti. Bivša cesarica Evgenija mu bo zapustila vse svoje ogromno premoženje, ki znaša nad 200 milijonov. Ker je princ Louis Napoleon neozženjen, pripade novorojenemu Napoleonu tudi le-tega premoženje, povečano z dedščino po princezini Matildi.

Ruski dekliški zavod v Nišu. Dolgoletni dekliški zavod carice Marije Feodorovne na Cetinju se radi nastalih nespozumljenj med Rusijo in Črno goru premesti v Niš. Srbkinje so novi zavod z veseljem pozdravile in se zahvalile carici.

Za povzdigo vinogradništva je srbska vlada določila za letos 50.000 dinarjev. Stavili so se v to svrhu tudi posebni predpisi, ki med drugim določajo, da se vinogradom, katere uniči toča, odpiše davek za 10 let.

Telefonska in brzajavna poročila.

PARLAMENTARNE ZADEVE.

Dunaj. Proračunski odsek bo danes rešil proračunski provizorij. Kakor že poročano se je včeraj zvečer izvedelo, da češki agrarci v proračunskem odseku ustavijo obstrukcijo, pač pa groze, da bodo obstruirali v plenumu. Kljub tej bojni napovedbi je upanje, da bo proračunski provizorij pravočasno rešen. Rusinsko - poljsko pogajanje se v Lvovu ugodno razvija.

Dunaj. V odseku za socialno zavarovanje sta danes govorila poslanca dr. Verstovšek in Gostinčar, ki sta se natančno in podrobno bavila z narodnimi zahtevami Jugoslovanov. V proračunskem odseku je govoril poslanec profesor Jarc, ki se je bavil z gospodarskimi zahtevami Kranjske. Posebno je kritiziral slabo gospodarstvo v državnih gozdovih, baval se je z avtomobilnim prometom, s pošto in telefonom na Kranjskem ter s pomanjkanjem soli v Ljubljani. Posebno pozornost je vzbudila v Jarčevem govoru točka o učni knjigi v domonanstvu Koroške, ki je bila od ministrstva aprobirana in v kateri se nahaja stavek »Die Windischen geniessen absolut keinen guten Ruf«. Ministrski predsednik se je o stvari natančno poučil in je upati, da gorostasni stavek iz učne knjige takoj izgine.

Dunaj. Opoldne je ministrski predsednik konferiral s češkimi agrarci, ki so mu izrekli željo, naj obravnava tudi z drugimi obstrukcijskimi češkimi strankami, s češkimi radikali in neodvisnimi Čehi.

Dunaj. V proračunskem odseku je poročevalec Steinwender izjavil proti zahtevi vlade, naj se jim da splošno pooblastilo za kreditne operacije. Izjavil je tudi, naj se dovoli le razpis takozvanega premijskega posojila ali amortizacijsko posojilo in naj se gotova vsota za odplačilo da v proračun. Vlada se je izjavila proti temu.

Dunaj. Proračunski provizorij je v proračunskem odseku sprejet.

Dunaj. Davčni odsek obravnava o poročilu poslanca Friedmana glede hišnonajemniškega davka.

OGRSKI DRŽAVNI ZBOR IN PAROPLOVBA.

Budimpešta. Danes obravnava ogrski državni zbor o rekrutni predlogi. Opozicije ni bilo k seji. Važna je predloga vlade glede ureditve paroplovbe. »Ungaro Croatia« trikrat pomnoži svoje vožnje in bo dvakrat na teden iz Gruža vozila v Valono. Tudi vožnje v Italijo se pomnože. »Adria« dobi 15 novih ladij, »Ungaro Croatia« 3, ogrska paroplovna družba v Levantu dobi skoro vse nove ladje in ji vlada prispeva na leto 11 milijonov kron.

NOVA KARDINALA.

Dunaj. Listi poročajo, da postane ta še pred Veliko nočjo kardinala dunajski nadškof dr. Piffl in nuncij v Monakovem msgr. Frühwirth.

BUDALOST.

Dunaj. Vojaški naredbeni list z ozirom na zakon o izključno hrvatskem nazivanju mest odreja, da se imajo v armadi odslej hrvatska mesta, ki so se dozdaj imenovala samo nemško, pisati hrvatsko, madjarsko in nemško obenem, če pa ni hrvatskega imena, se ima posebej tvoriti. Ta brezmiseln odredba, ki je očito v nasprotju z od kralja sankcioniranim zakonom, je izzvala veliko ogorčenje.

JAGIČEVA SOPROGA UMRLA.

Dunaj. V torek je umrla tu soproga slavista Jagiča v 72 letu starosti.

K TARIFNIM TISKARSKIM POGAJANJEM.

Berolin. Na Dunaj je 27. t. m. odpotoval iz Berlina predsednik nemškega tarifnega urada tiskar komerčni svetnik Büchsenstein.

VPRAŠANJE KRŠČANSKIH STROKOVNIH ORGANIZACIJ.

Kolin. Kakor znano, je nemški episkopat k encikliki Sv. Očeta glede krščanskih strokovnih društev v Nemčiji dodal komentar, ki naj bi očitni boj med temi društvi in katoliškimi delavskimi društvi preprečil. Sedaj pa primas nemških škofov,

kardinal Kopp, izjavlja, da ta komentar ni bil od vseh škofov izrečno potrjen in da ga on sedaj vsled upornega vedenja vodstva krščanske strokovne organizacije, ki se je pokazalo v Essenu in pri zadnjem procesu v Kolinu preklicuje, ker je enciklika sama dovolj jasno in ker papeževih okrožnic nima končno veljavno razlagati episkopat, ampak Sveta Stolica. — Vsi katoliški listi pripominjajo, da je zadeva stopila s tem v zelo resen stadij.

IZ BULGARIJE.

Sofia. Radoslavovemu ministrstvu se je pojavila nova pomoč. Revolucionarni macedonski odbor je sklenil v novi Bulgariji za 35 mandatov postaviti svoje kandidate. V zunanji politiki hoče odbor podpirati vsako vlado, ki se bo naslanjala na trozvezo. Kralj Ferdinand je odklonil sprejem voditeljev opozicije, ker so mu hoteli predložiti zahtevo, naj odstavi Radoslavova in naj sestavi koalicijsko ministrstvo.

SRBIJA MOBILIZIRA.

Belgrad. Službeni list objavlja kraljevi ukaz, glasom katerega se pozivlja pod orožje prvih šest letnikov rezerve. Ob enem se oficijelno izjavlja, da ne gre za mobilizacijo, ampak samo za vojaške vaje.

PAŠIČ ČAKA V PETERBURGU.

Peterburg. Pašič ostane tu toliko časa, da se snide z Venizelosom.

RUSIJA PRITISKA NA TURČIJO.

Belgrad. Ruski poslanik v Peterburgu je urgiral pri Porti podpis srbsko - turške mirovne pogodbe.

DIREKTNA POGAJANJA MED TURČIJO IN GRČIJO. — GRŠKO - RUMUNSKA ZVEZA.

Carigrad. Grčija je na nasvet tripartentente in Rumunije pooblastila svojega poslanika v Carigradu Panasa, da se s Turčijo glede egejskih otokov naravnost pogaja. Turški ministrski svet se je o grškem predlogu že posvetoval. — Mnogo se komentirajo vesti o zvezi med Grčijo in Rumunijo, ki se je baje te dni definitivno sklenila.

HINAVSKI KEMAL BEJ.

Rim. Kemal bej, ki se mudi tu, se je izjavil, da iskreno želi, da bi princ Wied kmalu prišel v Albanijo in ondi napravil red.

TURŠKO BOLGARSKA POGAJANJA.

Carigrad. Tu so razširjene vesti, da se v pogajanjih med Turčijo in Bolgarijo gre za to, da Bolgarija Turčiji da nazaj Dedeagač.

PASIČ SE SESTANE Z BECHTOLDOM?

Belgrad. Pašič ostane v Peterburgu do 3. februarja. Ni izključeno, da se na povratku na Dunaj sestane z grofom Berchtoldom. Venizelos pride iz Peterburga v Belgrad.

VJETA ŠPIONKA.

Belgrad. Tu so zaprli lepo Jelo Dimitrijevičevu iz Zemuna, ki je na sumu vohunstva v prid Avstrije. Trdi se, da je pod pretvezo, študirati kiparstvo, že leta in leta opravljala posel špionke.

RUSKO TOVARNO TOPOV KUPILA NEMSKA TOVARNA KRUPP.

Pariz. »Echo de Paris« poroča iz Peterburga, da so ond razširjene vesti, da je rusko tovarno topov Putilov kupila nemška tovarna Krupp.

LAŠKI KRALJ ČRTAL TANGO.

Rim. Včeraj se je tu vršil dvorni ples. Na plesnem redu je bil tudi Tango. Ko je to opazil kralj, je s plesnega reda Tango črtal.

POVODNIJ V PETERBURGU.

Peterburg. Neva je 27. t. m. narasla 7 črvljev nad normalom in je poplavlila nižje ležeče mestne dele. Škoda je velika.

V LEDU ZAMRZNJENE LADJE.

Peterburg. Pri Rigi je zamrznilo 20 parnikov. Hud vihar je zagnal led ob livlanski obrežje, tako da je nastal prost prevoz. Položaj zamrznjenih parnikov se je izboljšal; le angleški parnik »Sophe« je izgubil krmilo. V Rigi je zdaj radi ledu sto parnikov.

SIROLIN "Roche"

Prsne bolezni, oslovski kašelj, naduha, po influenci.

Kdo naj jemlje Sirolin?

1. Vsak, ki trpi na trajnem kašlju, lažje je obvarovati se bolezni, nego jo zdraviti.
2. Osebe s kroničnim kašlarom bronhijev, ki s Sirolinom ozdrave.
3. Vadušljivi, katerim Sirolin znafno olehča naduho.
4. Skrofuzni ofroci, pri katerih učinkuje Sirolin z ugodnim vspehom na splošni počufek.

Se dobi v
vseh lekarnah
à K. 4.-

NAŠIM DRUŠTVOM IN PRIJATELJEM ODRA
priporočamo:

ZBIRKO LJUDSKIH IGER.

Ta zbirka obsega najbolj poljudne ljudske igre z moškimi, ženskimi in mešanimi vlogami, ki so že nešteto-krat napolnile odre naših izobraževalnih društev in so pri diletantih kakor tudi pri ljudstvu splošno in najbolj priljubljene. V naslednjem navedemo nekatere, ki so dosegle posebne uspehe, kot: »Junaške Blejke«, »Dekla božja«, »Pijavka«, »Krčmar pri zvitem rogu«, »Sv. Neža«, »Marijin otrok«, »Neža z Bleda« itd. Zbirka obsega obilo žaloiger in burk za vse prilike, ki so lahko uprizorljive.

Finžgar, Naša kri. Igrokaz v štirih dejanjih, 1 K 40 vin., vez. 2 K 50 vin.

To je priznana klasična in najboljša slovenska igra, ki je izšla izpod peresa našega znanega pisatelja umetnika. Kjer bo šla ta krasna igra čez oder, povsod bo budila narodno zavest ter dvigala blagočutnost občinstva.

Jurčič-Česnik, Domen. Narodna igra s petjem v petih dejanjih. 80 vin.

Ta po znanem Jurčičevem romanu prirejena igra je izredno ljubka ter lahko uprizorljiva in se odlikuje po dejanju in osebah, ki so istinito vzete iz srede narodnega življenja.

Anzengruber, Krivoprisežnik. Narodna igra s petjem v treh dejanjih in sedmih slikah. 80 vin.

Prednost te igre obstoja v markantno risanih značajih in nad vse živem dejanju. Igra izvira izpod peresa enega najboljših in najbolj znanih nemških dramatikov, ter je prevedena v večino kulturnih jezikov.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Mnenje gosp. dr. H. Wimmerja. Ischl.
Gosp. J. Serravallo, Trst.

Vaše železnato kina-vino Serravallo, priznane kakovosti, se samo hvali in vsak zdravnik ga vedno radevolje predpisuje v navedenih slučajih bolnikom, ker ono je ravno tako uspešno, kakor prijetno pri vživanju.

Ischl, 17. julija 1911.
Dr. Wimmer.

Zahvala.

Za vse blage dokaze sočutja povodom bolezní in smrti našega nepozabnega soproga, očeta, brata in strica, gospoda

Frane-a Darovec
c. kr. sodnega oficijala v pokoju in posesin ka

kakor tudi cenjenim gg. darovalcem krasnega venca, gg. nosilem in vsem drugim prijateljem in znan-
cem za časteče spremstvo blagega pokojnika izrekamo svojo najpri-
srčnejšo zahvalo.

Rudolfovo, 26. januarja 1914.
308 Žalujoča rodbina.

Zahvala.

Za vse nam izkazano prisrčno sočutje ob prebriski izgubi našega iskreno ljubljene sina in brata, gospoda

Ivana Mrak
žup. upravitelja v Spod. Idriji

izrekamo vsem prijateljem, dru-
štvom in posebno vsem udeleženi-
cem ob pogrebu in osmini najpri-
srčnejšo zahvalo.

Dovje-Spod. Idrija 26. 1. 1914.
306 Žalujoča rodbina Mrak.

Zahvala.

Povodom smrti našega nepozabnega, ljubljene soproga, očeta, brata, svaka in strica, gospoda

Josipa Bohinec
posestnika, obč. svetnika itd.

sino prejeli toliko dokazov sočut-
stvanja od strani sorodnikov, pri-
jateljev in znancev, da se čutimo
prijetno dolžne, izreči tem potom
vsem svojo najsrčnejšo zahvalo.
Zahvaljujemo se vsem, ki so poklo-
nili krasne vence in ki so spremili
dragega pokojnika k zadnjemu po-
čitku.

Prav posebno zahvalo izrekamo
gg. uradnikom c. kr. okrajnega gla-
varstva, c. kr. okrajnega sodišča,
c. kr. davkarice, c. kr. poštnega in
brzojavnega urada, ter vseh ostalih
c. kr. oblastev ter uradov v Voloski-
Opatiji, prečastiti duhovščini, celo-
kupnemu občinskemu zastopu ter
prostovoljnemu gasilnemu in reše-
valnemu društvu.

Tudi se najsrčnejše zahvaljujemo
obema gg. zdravnikom dr. Antonu
Grgurina in dr. Ksaver. Gorskem
za naglo, skrbno in ljubeznivo zdrav-
niško pomoč.

Opatija-Ljubljana, 23. 1. 1914.
305 Žalujoča rodbina.

Tovarniška zaloga za alpske dečele
v Ljubljani. Pisarna Albert Pečevnik.

Lahko do in nepri-
čakovani blesk z

Erdal
kremo za čevlje.

Pekarija

dobro vpečjana, novo urejena, s potreb-
nimi stroji opremljena, na ugodnem kraju
na Vranskem, se da takoj v najem. —
Pojasnila daje lastnica »Posojilnica na
Vranskem«.

Išče se mala

hiša

z vrtom in nekaj zemljišča v bližini Ljubljane,
za več let v najem. Ponudbe z označbo cene
na upravnništvo »Slovenca« pod št. 233.

SANATORIUM-EMONA
ZA NOTRANJE IN KURACIJE BOLEZNI
PRODNISNICA.
LJUBLJANA-KOMENSKA ULICA 4
SEMPER PARATUS DR. FR. DERGANČ

Kupim malo

hišico

v mestu Ljubljana. — Ponudbe
pod pošino ležeče Ljubljana M.
M. 10. 283

Gostilna, mesnica in pekarija

na Goriškem v romantičnem in jako prometnem
kraju s proda 10 minut od postaje v bližini Trsta
in Gorice. Prostor jako udoben za trgovino z me-
šaním blagom in vinom. Poleg vinograda za 1-0 hl
vina. Proda se radi selitve ugodno. Vprašanja na
upravnništvo pod zavik m s šifro 281.

Iščemo 500 litrov pasteriziranega

mleka.

Ponudbe se prosijo pod šifro »Molkereigen-
senschafts Trst 11, poste restante. 206

2 svetli, prijazno meblovani

sobi

z 2 posteljama in posebnim vhodom, se takoj od-
dasta le skupno za mesečnih 40 kron mirni stranki.
Ljubljana, Turjaski trg št. 5, II. nadstir.

Gostilna.

Proda se hiša z dobro idočo staro gostilno v
mestu na Gorenjskem. Eventuelno se gostilna
tudi odda v najem ali na račun. — Vprašanja
pod »Gostilna 227« na upravnništvo tega lista.

Lepo posestvo

obstoječe iz hiše, vrta, hleva in travnikov.
je naprodaj. Proda se skupaj ali pa tudi
posamezno. Več pove Marija Merkužič,
Brdo 29, pošia Vič pri Ljubljani. 251

Dobro idoča

trgovina

z mešaním blagom se da v najem event.
tudi proda. Naslov pove upravnništvo
»Slovenca« pod št. 254.

Občinski tajnik

dobi službo s 1. marcem t. l. Zahteva
se razum tajništva zmožnost voditi
pevske zборе s spremljevanjem har-
monija ali klavirja.

Oženjeni imajo prednost. Dobra
plača in lepo stanovanje. Oglasi na
upravnništvo »Slovenca«.

Duhovnika

vpokojenca ali bolehnega žele imeti v
neki večji župniji na Goriškem, da bi
imelo ljudstvo ob nedeljah in praznikih
po dve sveti maši. Na razpolago je
lepo stanovanje v kaplaniji tik cerkve
in primeren dohodek zagotovljen. Naslov
občine pove uprava lista pod št. 160.

Najfinejše, zajamčeno
naravno, iz pasterizi-
rane smetane izdelano

čajno maslo

pristni, čisti, planinsko eve-
tlični

**MLED
SIR**

Emendolski,
Groyski,
Tilsitski,
Edamski,
Roquefort,
Trapisten,
Gorgonzola.

Nadalje skuto, jajca, kuhano maslo in maslo za
kuhanje, pošilja vsak čas po najnižjih dnevni
cenah in poljubnih množinah zveza kranjskih
mlekarn »MLEKARSKA ZVEZA« v Ljubljani,
Kranjsko. 3742

Specerijska trgovina

Odda se v mestu zaradi opustitve tr-
govine, moderna oprava, lep lokal in
skladišča, event. tudi s koncesijo. Na-
jemnina nizka. — Eventuelno se tudi

proda **dvonadstropna hiša**

s 7 stanovanji. Hiša je v najboljšem
stanju, polovica kupnine se lahko pla-
ča v več letnih obrokih. Ravno tu se

proda **reg. str. bugina** »National
Cash« za 1000 kron, eno leto rabljena
v najboljšem stanju, in ena manjša
za kakega obrtnika. Cena 70 kron. Po-
jasnila daje Fran Goldman, Ljubljana.

Vpokojenec

višji uradnik, vdovec, katolik, v mestu, s
hišo in posesivom, vrednim 20.000 kron,
išče za družico inteligentno, 30 do 50 let
staro gospodično, uradnico ali sicer dobro
situirano vdovo. Samo resne pismene po-
nudbe pod naslovom »Croatia 275«
sprejema uprava »Slov.« do 4. februarja t. l.

SLUŽBA

Pri neki tvornici v Istri je spo-
polniti ponočno službo paznika.
Služba je lahka in se vrši samo v
notranjih prostorih poslopja. Plača je
80 K in stanovanje. Prednost imajo
40 do 45 let stari samci, vpokojeni
orožniki, a brez otrok. Ponudbe do
31. t. m. na upravnništvo »Slovenca«
pod »Paznik«. 284

Dr. A. Kunst
distrikt. zdravnik v Žaleu

naznanja, da je
otvoril svoj z električnimi
stroji na najnovejši način
urejeni

:zobozdravniški atelije:
s stalnim tehnikom.

Vsa zobotehniška dela
v kavčuku ali v zlatu
zgotovi v najkrajšem času

g. Hurdés
bivši tehnični asistent na c. kr.
zobozdrav. kliniki na Dunaju. 293

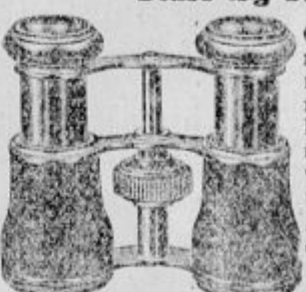
Pelerine

dežne plašče, obleke, zimske suknje,
različne žametne, plišaste in sukn-
nje vrhne jopice za ženske v veliki
izbiri in zmerni ceni

„Pri Škofu“
Ljubljana,
Pred Škofijo št. 3
Medlarška ulica, zraven šofije.

Priporoča se preča-
stiti duhovščini in
slavnemu občinstvu
Cenik na zahtevo
brezplačno. 3429

Izprašani optik
Fr. P. Zajec, Ljubljana
Stari trg št. 9 1135 1

Očala in ščipalniki
natančno po zdrav-
niških in znanstven-
ih predpisih. Ve-
lika zaloga toplo-
merov barometrov,
vsakovrstnih dalj-
nogledov itd. itd.
Moderno urejena
delavnica z elektri-
čnim obratom.
Ceniki brezplačno!

C. kr. kmetijska družba kranjska
v Ljubljani (ustan. 1767. l.)

je najstarejši kmetijski zastop v Avstriji, ki
nudi svojim udom največje ugodnosti, ne da
bi udje imeli kakšne druge denarne obvez-
nosti, kakor da plačajo na leto 4 K udnine.
Udje prejemajo družbeno glasilo »Kmeto-
valone« zastopj.

„Kmetovalec“
s prilogami
»Konjerelec« in »Parutinar«
(XXXI. letnik)

je najstarejši, na obširnejši in bogato s po-
dobami opremljen kmetijski list v sloven-
skem jeziku, ki ne sme manjkati v nobeni
slovenski kmetijski hiši, kjer im je kaj mar
za gospodarski napredek. Izhaja v obsegu
dveh pol po dvakrat na mesec. Naročnina
je 4 K na leto. Za ude kranjske družbe za-
stoj. Posamezne številke zastopj na ogled.

**Gospo-
darske potre-
ščine,**

kakor sadno drevje, semena, umetna
gnojila, močna krmila itd., dobivajo
udje c. kr. kmetijske družbe v najboljši
kakovosti, z zajamčeno vsebino po
najnižjih cenah ter je vsaka prevara
izključena.